

Η σφαγή στο Λάντλοου ή αλλιώς “αναλώσιμοι άνθρωποι”

Barikat

Η απεργία των ανθρακωρύχων του Κολοράντο, είναι γνωστή ως μια από τις πιο βίαιες απεργίες στην ιστορία των ΗΠΑ. Οι ανθρακωρύχοι σε αυτήν την απεργία παρέμειναν για 14 μήνες σε καταυλισμούς στις μεγάλες εκτάσεις του Κολοράντο. Απολογισμός της απεργίας ήταν 66 νεκροί. Παρόλο που το συνδικάτο των ανθρακωρύχων (UMWA) δεν πέτυχε τις διεκδικήσεις του στην απεργία του Κολοράντο, ήταν και εξακολουθεί να θεωρείται μια νίκη -υπό ευρεία έννοια- για την ένωση. Ο “πόλεμος του άνθρακα” ήταν ένα συγκλονιστικό γεγονός, ο οποίος κινητοποίησε την κοινή γνώμη και τελικά έγινε σημείο αναφοράς στο κύμα της βιομηχανικής βίας που είχε ήδη ξεσπάσει και οδήγησε το εργατικά συνδικάτα σε νίκες.

Τον Απρίλη του 1914, στο Λάντλοου της πολιτείας του Κολοράντο οι ανθρακωρύχοι και εργαζόμενοι στην εταιρία Colorado Fuel and Iron Company, ιδιοκτησίας Ροκφέλερ μετρούσαν ήδη επτά μήνες απεργιακών κινητοποιήσεων. Από τις αρχές του 1913 το συνδικάτο United Mine Workers, προσπαθεί να οργανώσει τους –περίπου-11.000 εργάτες. Οι περισσότεροι ήταν μετανάστες από τη Νότια Ευρώπη και τα Βαλκάνια και εργάστηκαν στη βάση μιας νέας “εργασιακής σχέσης”, της “επί συμβάσει δουλείας” (indentured servitude). Ζούσαν και εργάζονταν σε συνθήκες βιομηχανικής δουλείας, σε πόλεις γκέτο, χωρίς περίθαλψη ενώ ανήκαν εξολοκλήρου στην εταιρία της οικογένειας Ροκφέλερ αφού ακόμα και η αμοιβή που λάμβαναν ως μισθό, αποτελούνταν από κουπόνια (τα λεγόμενα scrip) τα οποία οι εργαζόμενοι ήταν υποχρεωμένοι να εξαργυρώσουν στις επιχειρήσεις τις εταιρίας. Ο θάνατος ενός εργάτη δε σήμαινε τίποτα και φυσικά δεν ανέκοπτε τη παραγωγική διαδικασία.

Η υποτυπώδης εργατική νομοθεσία δεν αποτελούσε εμπόδιο για τους Ροκφέλερ, γιατί απλά δεν την τηρούσαν. Στις απεργιακές κινητοποιήσεις οι διεκδικήσεις των εργαζομένων αφορούσαν στη τήρηση του οκταώρου καθώς οι εργαζόμενοι πολλές φορές ξεπερνούσαν τις δώδεκα ώρες εργασίας, στην υγειονομική περίθαλψη, στην αύξηση του πενιχρού εισοδήματός των εργατών, στη καταβολή της αμοιβής σε πραγματικό χρήμα αντί των κουπονιών, στη κατάργηση του συστήματος μισθωμένων εταιρικών φρουρών, στη πληρωμή και για το “νεκρό χρόνο” εργασίας (υλοτομία, τοποθέτηση ραγών τρένου κτλ), στο σταθερό ημερομίσθιο καθώς η αμοιβή τους εξάρτωνταν από τη ποσότητα άνθρακα που θα εξήγαγαν ανά ημέρα, ενώ διεκδικούσαν το δικαίωμα να ζουν και βγαίνουν έξω από την εργατούπολη.

Οι Ροκφέλερ σε αυτές τις διεκδικήσεις απάντησαν με εκδίκηση. Επεχείρησαν να “σπάσουν” την απεργία με απειλές, προσπάθειες απεργοσπασίας, δε δίστασαν ακόμη να πετάξουν έξω από τις εργατουπόλεις μέλη του συνδικάτου και απεργούς. Παράλληλα προσέλαβαν το Πρακτορείο Ντετέκτιβ “Baldwin–Felts” (στην ουσία επρόκειτο για ένοπλους φύλακες που περιπολούσαν στις εργατουπόλεις), το οποίο ήταν γνωστό στις ΗΠΑ για τις κατασταλτικές του δυνατότητες. Μάλιστα, η εταιρία εκτός από την ένοπλη φρουρά που κυκλοφορούσε μέσα στα γκέτο, έφερε και ένα όχημα με πολυβόλο. Η “Baldwin–Felts” έδειξε την αποτελεσματικότητά της δολοφονώντας έναν απεργό μαζί με την οικογένειά του στις 17 Οκτωβρίου 1913. Στις αναταραχές που ακολούθησαν αναμείχθηκε και η εθνοφρουρά με σκοπό να διαλύσει την απεργία. Φυσικά οι Ροκφέλερ βρισκόταν πίσω και από αυτή την ενέργεια, καθώς η εθνοφρουρά ήταν σε μεγάλο βαθμό επανδρωμένη από άτομα που

απολάμβαναν την τη εμπιστοσύνη της οικογένειας Ρόκφελερ.

Οι απεργοί μετά από αυτές τις ενέργειες έδειξαν μεγαλύτερη αποφασιστικότητα και σκλήρυναν τη στάση τους. Η κατάσταση κλιμακωνόταν διαρκώς και πλησιάζοντας πια στις 20 Απριλίου 1914, ένας απεργοσπάστης βρέθηκε δολοφονημένος κοντά σε καταυλισμό των απεργών. Η εθνοφρουρά αποφάσισε να δώσει τη λύση μόνη της: επιτέθηκε στο καταυλισμό του Λάντλοου. Ο Καρλ Λίντερφελντ, υπολοχαγός της εθνοφρουράς, δολοφονεί τον επικεφαλής του καταυλισμού και συνδικαλιστή Λούη Τίκα (Ηλία Σπαντιδάκη)¹. Η δολοφονία του Λούη Τίκα ήταν μόνο η αρχή καθώς η εθνοφρουρά μέσα σε λίγες ώρες παρέδωσε στις φλόγες το καταυλισμό. Αυτή η μέρα έγινε γνωστή ως “η σφαγή του Λάντλοου”, κατά την οποία βρήκαν φριχτό θάνατο 17 άνθρωποι ανάμεσα τους γυναίκες και παιδιά, όπου στη προσπάθειά τους να σωθούν εγκλωβίστηκαν σε ένα αυτοσχέδιο λαγούμι.

Η είδηση του θανάτου του Λούη Τίκα και της “σφαγής του Λάντλοου” ξεσήκωσε τους εργάτες σε όλες τις εργατοπόλεις και τους καταυλισμούς της περιοχής. Στη κηδεία του ορκίστηκαν εκδίκηση. Ακολούθησε ο πόλεμος των 10 ημερών, από τις 22 Απριλίου 1914 μέχρι τις αρχές Μαΐου. Οπλισμένοι και οργανωμένοι πια οι απεργοί, πάλεψαν με την εθνοφρουρά.

Η κατάσταση μετά από δέκα ημέρες μαχών ήταν εκτός ελέγχου. Ο πρόεδρος Woodrow Wilson αποφάσισε να αποστείλει τον ομοσπονδιακό στρατό να διαλύσει τη συσπείρωση των απεργών και να τους αφοπλίσει. Ο ομοσπονδιακός στρατός συνάντησε δυσκολίες και μετά από εντολή υποχώρησε και υποχρεώθηκε στη μερική ανακατασκευή της κατεστραμμένης πόλης του Λάντλοου. Ο πρόεδρος Wilson επεδίωξε τον τερματισμό των κινητοποιήσεων όμως οι προσπάθειες το απέβησαν άκαρπες. Η απεργία έληξε λόγω οικονομικών δυσχερειών του συνδικάτου των ανθρακωρύχων, το Δεκέμβρη του 1914. Οι περισσότεροι απεργοί και οι οικογένειές τους ζούσαν με το επίδομα του συνδικάτου έως τις αρχές του 1915. Κάποιοι επαναπροσλήφθηκαν στα ανθρακωρυχεία ωστόσο πολλοί έμειναν άνεργοι ή εξακολουθούσαν να ζουν σε συνθήκες φτώχειας.

Η επόμενη μέρα της λήξης της απεργίας βρήκε πολλούς απεργούς αντιμέτωπους με τη δικαιοσύνη αφού τους βάραιναν κατηγορίες ακόμη και για δολοφονία. Οι ελάχιστοι συλληφθέντες από τον ομοσπονδιακό στρατό απαλλάχτηκαν άμεσα από τις κατηγορίες καθώς ισχυρίστηκαν πως αναγκάστηκαν να αναλάβουν δράση εξαιτίας της “επιθετικής φύσης” των ανθρακωρύχων. Μάλιστα ο ίδιος ο John Rockefeller Jr. ισχυρίστηκε πως “υπερασπιστές του νόμου και της περιουσίας” δε θα πρέπει να κατηγορούνται για φόνο. Οι δίκες συνεχίστηκαν ως το 1920 ωστόσο κανένας ανθρακωρύχος δε καταδικάστηκε. Ακολούθως, και λόγω του διασυρμού της πολιτοφυλακής του Κολοράντο, υπήρξε απροθυμία από τις κρατικές δυνάμεις καταστολής να επεμβαίνουν στους εργασιακούς χώρους.

Η αγριότητα με την οποία αντιμετωπίστηκαν οι απεργοί έγινε είδηση σε όλη την Αμερική. Πραγματοποιήθηκαν κινητοποιήσεις και εικονικές δίκες έξω από τα γραφεία της εταιρίας των Ροκφέλερ στη Νέα Υόρκη. Ενώ πραγματοποιήθηκε και βομβιστική επίθεση στην οικία Ροκφέλερ από αναρχικούς.

Βραχυπρόθεσμα πράγματι οι απεργοί-μετανάστες μπορεί να μην είχαν κέρδος, ωστόσο η αγριότητα με την οποία αντιμετωπίστηκαν κατά τη διάρκεια της απεργίας οδήγησε στην αναγνώριση του συνδικάτου των ανθρακωρύχων, (United Mine Workers) κατέστησε νόμιμο

το δικαίωμα του συνδικαλιζέσθαι ενώ επέφερε αλλαγές στις εργασιακές συνθήκες καθώς και στο ζήτημα της παιδικής εργασίας.

Η “σφαγή του Λάντλου” μνημονεύεται ως μία από τις κομβικές στιγμές του αμερικανικού εργατικού κινήματος. Αποτελεί το νήμα που ενώνει έναν αιώνα μετά, τις ΗΠΑ του 1914 με τις σημερινές συνθήκες εργασίας σε όλο το κόσμο. Επιστρέψαμε στη καταστρατήγηση κάθε εργατικού δικαιώματος, στη λογική των αναλώσιμων ανθρώπων, στην ζωή χωρίς αξία. Βρισκόμαστε στην ίδια μοίρα με τους ανθρώπους που μετανάστευσαν για δουλέψουν και να ζήσουν καταλήγοντας να ανήκουν στις εταιρίες. Εκατό και πλέον χρόνια μετά οι αγώνες αυτών των ανθρώπων που δεν είχαν να χάσουν τίποτα, αποτελούν την έμπνευση για το σύγχρονο προκαριάτο και τους αγώνες ενάντια στους Ροκφέλερ της δικής μας εποχής.

1Ο Λίντερφελντ χτύπησε στο πρόσωπο τον Λούη Τίκα με τόση μανία ώστε να σπάσει το όπλο του. Ακολούθως, τον πυροβόλησε τρεις φορές πισώπλατα. Ο ίδιος σε μια επίδειξη κυνισμού είπε πως δεν άξιζε να σπάσει μια τόσο καλή καραμπίνα για τον Τίκα.

Πηγές:

Dean J. Saitta, History and legacy of the Ludlow Massacre, December 2001

Sam Lowry, The Ludlow massacre, 1914

Jack Hood, Remembering the Ludlow Massacre

<https://www.youtube.com/watch?v=meNu7XCkW-8>